

Spreekbeurt of werkstuk over het leger voor groep 5 tot 8

Houd je binnenkort een spreekbeurt op school? Of ga je een werkstuk maken? Misschien is het dan een leuk idee om het over het leger te doen. Lees snel verder, want met deze informatie gaat het je vast makkelijk af.

WAAROM HEEFT NEDERLAND EEN LEGER?

In Nederland is het veilig wonen. Toch is dat niet zomaar vanzelfsprekend. We hebben een leger nodig voor als onze veiligheid wordt bedreigd. En niet alleen in Nederland. We werken ook samen met legers van andere landen. Bijvoorbeeld met landen in Europa en Noord-Amerika. Het leger noemen we ook wel 'Defensie'. We zeggen daarom: 'Defensie beschermt wat ons dierbaar is.'

VROEGER

Intocht van Lodewijk Napoleon in Amsterdam 1808 (foto: NIMH).

Vroeger waren er koningen en keizers die een groot en machtig rijk hadden. Voor ons land zijn Karel de Grote en Napoleon wel de bekendste. Hun soldaten vochten om land in te pikken van een ander.

Tegenwoordig hoeven we niet meer bang te zijn dat onze buurlanden een stukje grond van Nederland willen inpikken. Maar in andere delen van de wereld gebeurt dit nog wel.

Er zijn ook andere redenen om met elkaar te vechten, bijvoorbeeld omdat mensen elkaars geloof niet accepteren, meer macht willen hebben of omdat er niet genoeg eten is.

WAT DOET HET LEGER TEGENWOORDIG?

Ons leger noemen we ook wel de krijgsmacht en bestaat uit 4 delen: de marine vanaf zee, de landmacht op het land, de luchtmacht vanuit de lucht en de marechaussee als politie van het leger.

De Koninklijke Marine

↓
beschermt vanaf de zee

De Koninklijke Landmacht

↓
beschermt vanaf het land

De Koninklijke Luchtmacht

↓
bewaakt het luchtruim

De Koninklijke Marechaussee

↓
is de politie van het leger

Elk onderdeel helpt mee om te zorgen dat wij in Nederland veilig kunnen leven. Hun belangrijkste taken zijn:

- Nederland en de Nederlandse Antillen beschermen. En ook de landen van de NAVO-bondgenoten.
- Bewaren van vrede en veiligheid in de hele wereld.
- Helpen bij het bestrijden van terroristische acties of dreigingen. Helpen bij grote rampen, bijvoorbeeld door het bouwen van noodbruggen, zorgen voor goed drinkwater en uitdelen van voedsel.
- Militairen oefenen veel. Dat doen ze meestal in Nederland, maar ook in het buitenland. Zo staan ze altijd klaar om te helpen, waar dat dan ook nodig is.
- Maar militairen werken natuurlijk ook in Nederland. Wat ze dan doen? Hier vind je een paar voorbeelden:
- Bewaken van de Nederlandse grenzen.
- Vanaf zee beschermen en beveiligen van ons land en de Caribische eilanden.
- Beveiligen vanuit de lucht, bijvoorbeeld door het tegenhouden van onbekende vliegtuigen.
- Opruimen van mijnen en explosieven, zoals bommen uit de Tweede Wereldoorlog.
- Helpen van de politie en de brandweer, bijvoorbeeld bij het blussen van heide- en bosbranden.

WIE WERKEN ER BIJ DEFENSIE

Defensie is een van de grootste werkgevers in Nederland. Een werkgever is hetzelfde als een baas. Weet je hoeveel mensen er bij Defensie werken? Bijna 60.000! Het grootste deel is militair, ruim 40.000. Maar er werken ook mensen die niet militair zijn, dat zijn burgers.

Vroeger moesten jongens als ze 18 jaar werden voor 2 jaar in het leger. Dat werd dienstplicht genoemd. Dat is nu anders. Bij Defensie werken alleen mannen en vrouwen als militair die dit graag willen. Zij heten beroepsmilitairen.

Maar de dienstplicht is niet helemaal afgeschaft. Alle jongens van 17 jaar krijgen namelijk een brief over de dienstplicht thuisgestuurd. Die brief is een soort administratie van het leger. Het betekent dus niet dat zij in het leger moeten.

Vanaf oktober 2020 krijgen ook meisjes de brief toegestuurd. Dat komt doordat mannen en vrouwen gelijk behandeld moeten worden voor de wet. Want vrouwen kunnen precies hetzelfde werk doen als mannen.

HET UNIFORM

Militairen dragen een uniform, burgers niet. Elk krijgsmachtdeel heeft een eigen kleur uniform. Bij de marine zijn ze donkerblauw, bij de landmacht groen en bij de luchtmacht blauwgrijs. Bij de marechaussee is dat een zwart jasje en een blauwe broek of rok.

Als de militairen echt op pad gaan, op oefening of op missie, dragen ze andere kleren.

Links een vlekkenpak in zandkleuren, rechts een legergroen pak.

Bijvoorbeeld een camouflagepak, dat is een pak met groene en bruine vlekken. Dat is praktischer en handiger. Soms gaan de militairen naar een warm gebied. Dan dragen ze ook zo'n vlekkenpak, maar dan met zandkleuren. Dat is niet alleen koeler, het valt ook minder op in een droog en dor land.

RANGEN

Niet elke militair is soldaat. Soldaat is eigenlijk een rang. Alle militairen hebben een rang. Rangen zijn bijvoorbeeld korporaal, sergeant, luitenant, kapitein, majoor, kolonel of generaal. De rang geeft de plaats aan die je inneemt in het leger. Een sergeant is hoger dan een soldaat, een kolonel is hoger dan een majoor. Om snel te kunnen zien welke rang iemand heeft, dragen alle militairen hun rang op hun uniform.

Bij de marine heten sommige rangen anders. Bijvoorbeeld matroos, kapitein-ter-zee, schout-bij-nacht of admiraal. Een soldaat heet bij de marine matroos. Ook bij de marechaussee hebben bepaalde rangen een andere naam. Bijvoorbeeld wachtmeester.

Snap je het nog?

WAAR WOONT EEN MILITAIR?

Verspreid door Nederland liggen kazernes, militaire vliegvelden en een marinehaven. Hier werken de militairen. Meestal gaan ze 's avonds gewoon naar huis. Alleen als ze oefenen of ver van huis wonen slapen ze in de kazerne. Dat noemen ze 'binnenslapen'. Oefenen gebeurt ook veel in het buitenland.

Militairen die bij de marine varen, zijn vaak een paar maanden van huis. Zij slapen dan op het marineschip. En ook militairen die op uitzending of missie zijn, blijven wel

een paar maanden weg. Zij wonen en slapen dan in containers, in een kamp dat speciaal voor ze is gebouwd.

Er zijn ook militairen die kantoorwerk doen. Dat doen ze in een kazerne, op een schip of een militair vliegveld. Of bij het ministerie van Defensie in Den Haag, waar de minister ook werkt.

OP MISSIE IN HET BUITENLAND

Vaak gaan militairen van verschillende legers naar landen waar het onrustig is en waar de burgers beschermd moeten worden.

Ook Nederland stuurt regelmatig militairen naar het buitenland. Ze gaan dan op missie. Hun taak is het beschermen van de bevolking en het bewaken van de vrede. Het liefst zonder vechten, maar als het moet gebeurt dat wel. Daarom nemen ze wapens mee. Dus je begrijpt dat het werk dan gevaarlijk kan zijn.

De soldaten op missie proberen ook de wapens van de vechtende partijen in te zamelen, dan kunnen de vijanden niet meer op elkaar schieten. Ook helpen ze de bevolking met het bouwen van huizen en scholen. Want daardoor kunnen de mensen hun gewone leven weer oppakken.

Misschien weet jij wel 1 of 2 missielanden te noemen? Dat is al heel goed. Maar Nederlandse militairen werken in heel veel landen, over de hele wereld.

MEDAILLES EN ONDER- SCHEIDINGEN

Medailles en onderscheidingen zijn een officieel dankjewel voor inzet en goed werk. Heb je gezien waar militairen ze dragen op hun uniform? Rechtsboven, dicht bij hun hart. Voor hen is de onderscheiding heel belangrijk, want het is een herinnering aan hun uitzending.

Militairen krijgen een medaille als ze op een buitenlandse missie zijn geweest die 30 dagen of langer duurde. En ze moeten hun werk goed hebben gedaan.

Een buitenlandse missie heet ook wel vredesoperatie. Per vredesoperatie verschilt de kleur van het lint van de medaille. Soms zit er een stukje extra metaal op het lint. Dat is de gesp en daarop staat de naam van de operatie of het soort operatie.

VETERANENDAG

Weet je wie een veteraan is? Dat is een militair die gewerkt heeft in een oorlogsgebied. Bijvoorbeeld, iemand die in de Tweede Wereldoorlog was uitgezonden naar Nederlands-Indië is veteraan. Maar, een militair die in Afghanistan was en nu nog bij Defensie werkt is óók veteraan.

Op de laatste zaterdag in juni viert Nederland Veteranendag, op het Malieveld in Den Haag. Die dag bedankt Nederland alle ruim 120.000 veteranen voor hun inzet bij het bewaren van vrede en veiligheid, overal ter wereld.

Je hebt op tv vast wel eens een stukje van Veteranendag gezien. Iedereen mag dit nationale feest meevieren, jij ook. Hoe meer mensen, hoe beter! Je kan dan met militairen praten en allerlei stoere dingen doen, zoals in een helikopter zitten of je laten

schminken in camouflagekleuren.

**HET MINISTERIE
VAN
DEFENSIE**

De militaire leiders beslissen niet zelf wanneer soldaten ergens naartoe gaan. Dat doen de regering en de Tweede Kamer. Die geven de opdracht aan het ministerie van Defensie.

De krijgsmacht en de ondersteunende organisaties vallen onder het ministerie van Defensie in Den Haag. Hier werken militairen en burgers. Militairen kunnen worden uitgezonden op missie, burgers niet.

De minister is de baas van het hele ministerie. De Commandant der Strijdkrachten is de baas van het leger. Hij is de hoogste militair en is generaal.